

Letiuchyi korabel'

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ
(Зі збірника І. Рудченка)

Летючий Корабель.

З 5-ма малюнками Ю. МАГАЛЕВСЬКОГО.

ЗБІРКА
ІВАНА ЛУЧКОВА

Українське Видавництво в Катеринославі.
Філія для Правобережної України.

Катеринослав — Кам'янець — Ляйпціг.
1920

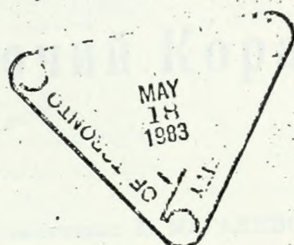
УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО В КАТЕРИНОСЛАВІ.

Видання 1916—1918 років, друковані в Катеринославі.

---

1. *С. Русова:* Національні відносини в Бельгії, 1916.
2.—4. *А. Кащенко:* Перерів, оповідання, 1916. — Мандрівка на пороги, 1916, — Згадки про Сагайдачно, 1916.
5. *Мамін-Сібіряк:* Поганий день Василя Івановича, оповідання для дітей казка 1916. Друге вид. — 1918.
6. *Т. Романченко:* Посзії, 1916.
7. *Корчак:* Слава, оповідання для дітей, переклад із польської мови, 1916.
8. *М. Мандрика:* Коротенька історія кредитової кооперації на Україні, 1917.
9. *С. Русова:* Чехія та її національне відродження, 1917.
10. Оповідання про дітей, переказ. Б., М. та Н. Грінченки, 1917.
11. Оповідання про хлопців, переказ. Б. та М. Грінченки, 1917.
12. Оповідання про дівчат, переказ. М. та Н. Грінченки, 1917.
13. Про хлопця, що боровся з морем, переказ. Б. Грінченко, 1917.
14. Про моиса, переказ. Б. Грінченко, 1917.
15. Про малого Якова Коннора, переказ. Н. Грінченко, 1917.
16. Про італійського хлопця Маріо, переказ. Н. Грінченко, 1917.
17. Малий писарь, переказ. М. Грінченко, 1917.
18. Про Настю-шкоду, переказ. М. Грінченко, 1917.
19. Про Доллі, переказ. Б. Грінченко, 1917.
20. Про Едиту й злодія, переказ. Б. Грінченко.
21. *Б. Грінченко:* Як жив український народ, 1917.
22. й 23. *Т. Шевченко:* «Заборонені» поезії, 1917. — Сон, 1917.
24. *Дзелень-бом:* Збірник віршів, пісень та приказок, 1917, з мал.
25. Малюйте, діти! Книжка I, 1917.
26. *Б. Чередниченко:* Захистки для сельських діток улітку, 1917.
27. Українська граматка (букварь), 1917.
28. *А. Кащенко:* На руїнах Січі, 1917.
29. *М. Грінченко:* Про виборче право, 1917.
30. Народні казки, зі збірника Рудченка, з мал., 1917.
31. *Леся Українка:* Бояриня, драматична поема, 1918.
32. *І. Котляревський:* Твори, повний збірник, 1918.
33. *Т. Шевченко:* Кобзарь, нове видання, 1918.
34.—35. *Мамін-Сібіряк:* Старий горобець, з мал. — Пригоди статечної миші, з мал., 1918.
36. *В. Корнієнко:* Запорозький клад, з мал., 1918.
37. *Леся Українка:* Стародавня історія східних народів, 1918.
38. *С. Русова:* Дошкільне виховання, 1918.
39. *А. Кащенко:* Ілюстрована історія війська запорозького, 1918.
40. *Мойсеєв:* Новий заповіт, шкільний підручник, 1918,

і деякі инші видання.

1920

Друкарня Шпамера в Ляйпціґу

С Кузьмій

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ
(Зі збірника І. Рудченка)

Летючий Корабель.

З 5-ма малюнками Ю. МАГАЛЕВСЬКОГО.

Українське Видавництво в Катеринославі.
Філія для Правобережної України.

Катеринослав — Кам'янець — Ляйпціґ.
1920
PRINTED IN GERMANY

Був собі дід і баба, а в них було три сини: два розумних, а третій дурний. Розумних же вони й жалують, баба їм що-неділі білі сорочки дає, а дурника всі лають, сміються з нього — а він, знай, на печі у просі в чорній сорочці, без штанців . . . Як дадуть, то й їсть; а ні, то він і голодує. Аж от прийшла чутка, що так і так: прилетів такий царський указ, щоб зібралися до царя на обід, і хто построїть такий корабель, щоб літав, і приїде на тім кораблі, за того царь дочку оддає.

Розумні браті й радяться: »Піти б, то, може, там де наше щастя закотилося!«

Порадились, просяться в батька та в матері: »Підемо ми«, кажуть, »до царя на обід: загубіть — нічого не загубимо, а, може, там де наше щастя закотилося!«

Батько їх умовляє, мати їх умовляє . . . Ні! »Підем, та й годі! Благословіть нас на дорогу.«

Старі — нічого робить, — взяли, поблагословили їх на дорогу, баба надавала їм білих паляниць, спекла порося, пляшку горілки дала, — пішли вони.

А дурень сидить на печі, та й собі проситься:

»Піду й я туди, куди брати пішли!« — »Куди ти, дурню, підеш?« каже мати, »там тебе й вовки ззідять!« — »Ні«, каже, »не ззідять: піду!«

Старі з його зпершу сміялись, а то давай лаяти. Так ні! Вони бачать, щб з дурнем, мовляв, зробиш! — та й кажуть: »Ну йди, та щоб ти вже й не вертався й щоб не признавався, що ти наш і син.« Баба дала йому торбу, наклала туди чорного черствого хліба, пляшку води дала й випровадила його з дому. Він і пішов.

Іде та їде, — коли зустрічає на дорозі діда: такий сивий дідуган, борода зовсім біла, аж до поясу!

— Здорові, діду! — Здоров, сину!

— Куди їдете, діду?

А той каже: — »Ходжу по світу: з біди людей виручаю. А ти куди?« — До царя на обід.

»Хиба ти«, пита дід, »умієш зробити такий корабель, щоб сам літав?«

— Ні, каже, не вмію! »То й чого ж ти йдеш?«

— А Бог його знає, — каже, — чого! Загубити — не загублю, а може там до мое щастя закотилося.

»Сідай же«, каже, »та спочинеш трохи, пополуднуємо. Виймай, що там у тебе в торбі!«

— Е, дідусю, нема тут нічого, самий черствий хліб, що ви й не вкусите. »Нічого, виймай!«

От дурень виймає — аж з того чорного хліба та такі стали паляниці білі, що він ізроду й не їв таких: сказано, як у панів.

— »Ну, що ж«, — каже дід — »як його, не пивши, полуднувати? Чи немає там у тебе в торбі горілки?

— Де б то вона в мене взялась! Є тільки води пляшка! »Виймай!« — каже.

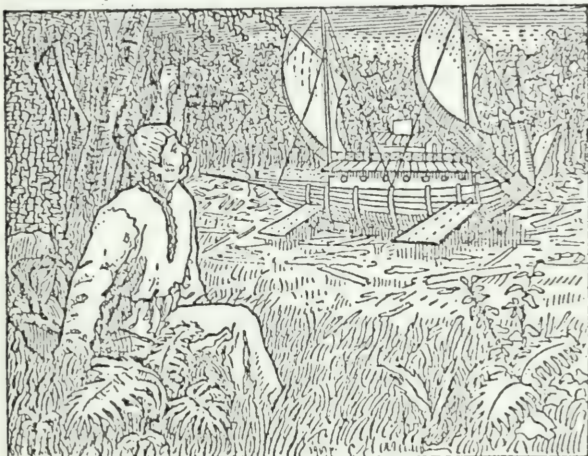

Він вийняв, покуштував — аж там така горілка стала!

»От, бач«, каже дід: »як Бог дурнів жалує!«

От вони розіслали свитки на траві, посідали — давай полуднувати. Пополуднували гарнесько, подякував дід дурневі за хліб, за горілку, та й каже:

»Ну, слухай сину: йди ж тепер ти в ліс та підійди до дерева та перехрестися тричі й ударь сокирою в дерево, а сам мерщій падай ниць і лежи, аж поки тебе хто не розбудить: тоді«, каже, »тобі корабель збудується, а ти сідай на

нього й лети, куди тобі треба, по дорозі бери, кого б там не стрів.«

Дурень подякував дідові, й розпрощалися: дід пішов своєю дорогою, а дурень пішов у ліс.

От увійшов у ліс, підійшов до дерева, цюкнув сокирою, упав ниць — та й заснув. Спав, спав . . . Коли це за який там час чує — хтось

його будить: »Уставай, уже твоє щастя поспіло, вставай!«

Дурень прокинувсь, коли гляне — аж стоїть корабель: сам золотий, щогли срібні, а паруси шовкові так і понадимались . . . тільки летіти! От він, не довго думавши, сів на корабель, той корабель знявся й полетів . . . Як полетів та й полетів нижче неба, вище землі, — й оком не зглянеш!

Летів-летів, коли дивиться: припав чоловік на шляху до землі вухом та й слуха. Він і гукнув:

»Здорові, дядьку!« — Здоров, небоже!

»Що ви робите?«

— Слухаю, — каже, — чи вже позбірались до царя на обід люде.

»А хіба ви туди йдете?« — Туди.

»Сідайте зо мною, я вас підвезу.«

Той і сів. Полетіли.

Летіли-летіли, коли дивляться: іде чоловік шляхом — одна нога за вухо прив'язана, а на одній скаче.

»Здорові, дядьку!« — Здоров, небоже!

»Чого ви на одній нозі скачете?«

— Того, — каже, — коли б я одв'язав другу, то за одним ступнем увесь би світ переступив... А я, — каже, — не хочу...

»Куди ж ви йдете?« — До царя на обід.

»Сідайте з нами.« — Добре.

Той сів; знов полетіли.

Лелітп-летіли, коли дивляться: стоїть на дорозі стрілець і прицілясться в лука, а ніде не видно ні птиці, нічого. Він крикнув:

»Здорові, дядьку! Куди ви цілитеся, що не видно ні птиці, нічого?«

— То що, що не видно? То вам не видно, а мені видно! . . . »Де ви її бачите?

— Ет! — каже, — там, за сто миль, сидить на сухій грушці!

»Сідайте з нами!« Він і сів; полетіли.

Летіли-летіли, коли дивляться: іде чоловік і несе за спиною повен мішок хліба.

»Здорові, дядьку!« — Здоров! »Куди ви йдете?«

— Іду, — каже, — добувати на обід хліба.

»Та в вас і так повен мішок!«

— Що тут цього хліба! Мені й на один раз поснідати не стане!

»Сідайте з нами!« — Добре!

Сів і той; полетіли.

Летіли-летіли, коли дивляться: ходить чоловік коло озера, мов чогось шукає:

»Здорові, дядьку!« — Здоров!

»Чого ви тут ходите?«

— Пити, — каже, — хочеться, та ніяк води не знайду.

»Та перед вами ж цілісеньке озеро, чому ви не п'єте?«

— Ет, що тут цієї води! Мені й на один ковток не стане . . .

»Так сідайте з нами!«

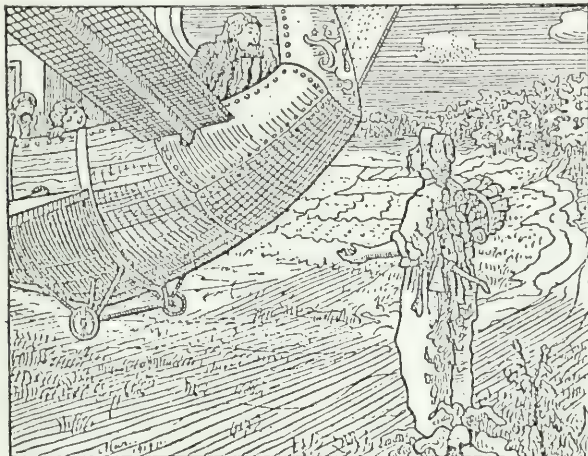
— Добре. Він сів, полетіли.

Летіли-летіли, коли глянуть, аж іде чоловік у село й несе куль соломи.

»Здорові, дядьку! Куди це несете солому?«

— У село, — каже.

»Отто! Хіба в селі нема соломи?«

— Є, — говорить, — та не така!

»А хіба це яка?«

— А така, — каже, — що яке б душне літо не було, а тільки розкидай цю солому, то зараз, де не візьметься мороз і сніг.

»Сідайте з нами!«

Той сів, і полетіли далі.

Летіли-летіли, коли дивляться: іде чоловік у ліс і несе в'язку дров за плечима.

»Здоров, дядьку!« — Здоров!

»Куди ви дрова несете?« — У ліс.

»Отто! Хіба в лісі нема дров?«

— Чому нема? Є, — говорить, — та не такі.

»А які ж?«

— Там, — каже, — прості, а це такі, що як тільки розкидав їх, так зараз, де не візметься військо перед тобою!

»Сідайте з нами!«

І той згодився, сів тай полетіли.

Чи довго вони летіли, чи недовго, а прилітають до царя на обід. А там серед двору столи понаставляні, понакривані, бочки меду та горілки повикочувані; пий, душе, їж, душе, чого забажаєш! А людей, — сказано, — півцарства зійшлось: і старі, і малі, і пани, і багаті, і старці убогі. Як на ярмарку. Дурень прилетів із товариством на тім кораблі, спустився в царя перед вікнами, повиходили вони з корабля й пішли обідать.

Царь дивиться в вікно — аж щось прилетіло на золотім кораблі. Він лакеєві й каже: »Піди спитай, хто там золотим кораблем прилетів!« Лакей пішов, подивився, — приходить до царя: »Якась«, каже, »мужва обідрана!« Царь не вірить: »Як«, каже, »можна, щоб мужики на золотім кораблі прилетіли! Ти, мабуть, не допитався.« Взяв та й пішов сам між люде:

— Хто, — пита, — тут на цім кораблі прилетів?

Дурень виступив: »Я!« каже.

Царь як подивився, що в нього свиточка — латка на латці, штанці — коліна повилазили, то аж за голову взявся: »Як таки, щоб я свою дитину та за такого холопа видав!«

Що його робить? І давай йому загадки загадувати.

— Піди, — каже на лакея — скажи йому, що хоч він і на кораблі прилетів, а як не добуде води живучої й цілющої, поки люде пообідають, то не то царівни не оддам, а оце меч — а йому голова з плеч!

Лакей і пішов.

А слухало й підслухав, що царь казав, та й розказав дурневі. Дурень сидить на лаві (такі лави кругом столів пороблено) та й журиться: не їсть, не п'є?

Скороход побачив: — Чому ти, — пита, — не їси!

»Де вже мені їсти! . . . і в пельку не йде . . .«

І розказав — так і так: »Загадав мені царь, щоб я, поки люде пообідають, добув води живучої й цілющої . . . Як я її добуду?«

— Не журись! Я тобі достану!

»Ну, гляди!«

Приходить лакей, дає йому царський приказ; а він уже давно знає, як і що. »Скажи«, говорить, »що принесу!«

От лакей і пішов.

А Скороход одвязав ногу від вуха, та як махнув — так в одну мить і набрав води живучої й цілющої. Набрав, утомивсь . . . »Ще«, дума, »поки обід, вернуся, а тепер сяду під млином, одпочину трохи.«

Сів та й заснув. Люде уже обід кінчають, а його нема. Дурень сидить ні живий, ні мертвий. »Пропав!« думає.

Слухало взяв приставив до землі вухо — давай слухати. Слухав-слухав: »Не журись!« каже: »під млином спить, вражий син!«

— Що ж ми будемо тепер робити? — каже дурень: як-би його збудити?

А Стрілець каже: »Не бійся: я збуджу!« От, як нап'яв лук, як стрельне — як торохне стріла в млин, аж тріски полетіли . . . Скороход прокинувсь — мерщій туди! Люде обід тільки що кінчають, а він приносить ту воду.

Царь, що робити? Ну загадувати другу загадку:

— Піди, — каже, — на лакея, скажи йому: як іззість із своїм товариством за одним разом шість пар волів жарених і сорок пічок хліба, тоді, — каже, — оддам мою дитину за нього; а не ззість — то от: мій меч — а йому голова з плеч!

Слухало й підслухав та й розказав дурневі. »Що ж мені тепер робити? Я й одного хліба не ззім!« каже дурень та й знов зажуривсь — аж плаче.

А Об'їдайло й каже: »Не плач, я за вас усіх поїм, і ще буде й трохи.«

Приходить лакей: так і так. »Добре«, каже, »нехай дають!«

От нажарили дванацять биків, напекли сорок пічок хліба. Об'їдайло як зачав їсти — усе дочиста поїв, ще й просить: »Ех«, каже, »мало! Хоч би ще трошки дали . . .«

Царь бачить, що він такий — знову загадав загадку: щоб сорок сорокових кухов води випили за одним духом і сорок сорокових кухов вина, — а не вип'є: »мій меч — йому голова з плеч!«

Слухало підслухав — розказав; дурень плаче. »Не плач!« каже Обпивайло: »Я, каже, сам вип'ю, ще й трохи буде.«

От викотили їм по сорок сорокових води й вина; Обпивайло як узяв пити: всі до каплі видув, ще й підсміює. »Ех«, каже, »мало! Хоч би ще трохи — ще б випив«.

Потім того царь бачить, що нічого в ним не вдіє, та дума: »Треба його, вражого сина, зо світа звести, а то він мою дитину запакує!«

От і посилає до дурня лакея: »Піди скажи, що казав царь, щоб перед вінцем у баню сходив.« А другому лакеєві загадує, щоб пішов сказав, щоб баню чугунну напалили: »Там він сякий-такий зжариться!« Грубник натопив баню — так і палить: самого чорта, мовляв, можна зжарити!

Сказали дурневі. От він іде в баню, а за ним слідком іде Морозько з соломою. Тільки що ввійшли вони в баню, аж такий жар, що не можна! Морозько розкинув солому — й одразу так так стало холодно, що дурень насилу обмився, та швидче на піч, та там і заснув, — бо намерзся таки добре! Вранці одчиняють баню, думають — тільки з його попілець зостався, — аж він лежить на печі; вони його й збудили: »Оце«, каже, »як я міцно спав!« Тай пішов із бані.

Доложили цареві, що так, мов, і так: на печі спав, і в бані так холодно, наче цілу зіму не топлено. Царь засмутився дуже: що його робить? Думав-думав, думав-думав . . . »Ну«, каже, »як достане мені на ранок полк війська, то

вже дам свою дочку за його, а не достане, то от: мій меч — йому голова з плеч!« А сам дума: »Де таки простому мужикові полк війська добути? Я царь, та й то! . . . .« От і оддав приказ.

Слухало й підслухав — і розказав дурневі. Дурень знову сидить та й плаче: »Що мені тепер робити на світі? Де я того війська добуду?« Іде на корабель, та до товариства: »Ой, виручіть, братця! Виручали не один раз з біди, і тепер виручіть! А то — пропав я на світі!...«

— Не плач! — каже той, що ніс дрова, — я тебе виручу.

Приходить слуга: »Казав, — каже, — царь, як поставиш назавтра на ранок цілий полк війська, — тоді твоя царівна!« »Добре, зроблю!« — каже дурень. »Тільки«, каже, »скажи царсві, як не віддасть це й тепер, то я його війною повоюю й силою царівну візьму.«

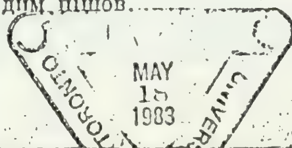
Уночі повів товариш дурня в поле й поніс з собою в'язку дров. Як почав ті дрова розкидати як почав розкидати, то що кине — то й чоловік, що кине — то й чоловік! І такого війська набралось, Господи! На ранок прокидається царь — аж чує: грають. Він пита: »Що там так рано грає?« — »То«, кажуть, »той своє військо муштрує, що на золотім кораблі прилетів.« Царь тоді бачить, що нічого, та звелів його поликати до себе.

Приходить лакей, просить. А дурень такий став, що його й не пізнаєш: одежа на ньому так

і сяє: шапочка рогата золота, а сам такий гарний, що Боже! Веде він своє військо, сам на воронім коню попереду, за ним старшина...
Підступив під дворець:
»Стій!« — крикнув.

Військо у лаву стало — як перемите! Він пішов у дворець; цар його обнімає, цілує:
»Сідай, мій зятю, любий!«
Вийшла й царівна; як побачила — аж засміялась: який у неї гарний чоловік буде!
От їх швидко й повінчали, такий бенкет задали, що аж до неба дим пішов...

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО В КАТЕРИНОСЛАВІ.

Філія для Правобережної України.

Видання, друковані у Відні (у 1919 році):

1. *А. Кащенко:* Борці за правду, історичне оповідання, видання 4-те.
2. *А. Кащенко:* Під Корсунем, історична повість, видання 3-те.
3. *А. Кащенко:* Славні побратими, історичне оповідання, видання 5-те.
4. *А. Кащенко:* Кость Гордієнко-Головко, останній лицарь Запорожжя, видання 3-те.
5. *А. Кащенко:* З Дніпра на Дунай, оповідання для юнацтва з часів зруйнування Запорозької Січі, видання 3-те.
6. *А. Чайківський:* Козацька помста, оповідання з козацької старовини, 2-ге видання.
7. *В. Корніенко:* Запорожський клад, казка, з 10-ма малюнками І. Стойкина.
8. *Мамин-Сібіряк:* Три оповідання, з 10-ма малюнками Погрібняка й Магаленського.

М.-Сібіряк (з попереднької книжечки кожне оповідання окремою одбиткою):

9. *Старий горобець*, 3-те видання, з 5-ма мал. М. Погрібняка.
10. *Пригоди статечної миші*, 3-те видання з 7-ма мал. М. Погрібняка. (Переклад учнів 4 класи І. Катеринославської Української Гімназії.)
11. *Поганий день Василя Івановича*, 4-те видання з 7-ма мал. Ю. Магаленського.

Казки Гауфа, переклад з німецької мови під редакцією І. Труби:

12. *Частина перша*, друге видання, з 80-ма малюнками.
13. *Частина друга*, друге видання, з 82-ма малюнками.
14. *Казки Бехштайна*, переклад з німецької мови під загальною редакцією І. Труби, частина друга. Друге (повне) видання, з 64-ма малюнками.
15. *С. Русова*, Серед рідної природи, збірник оповідань, з малюнками Ю. Русова.

Видання, друковані у Лейпцігу, (з липня 1920).

1. *Т. Шевченко:* Кобзарь, повне народне видання в І томі, з поясненнями, примітками та під редакцією д-ра В. Сімовича, з портретом і біографією поета.
2. *«Ярина»*, Українська граматка з читанкою, IV. перероблене видання з усіма новими малюнками (коло 60) Ю. Магаленського (з додатком [illegible]: «Для учителя»), друк. з доручення Міністерства Народньої Освіти У.Н.Р.
3. *М. О. Ковалевський:* Історія Греції та Риму, для школи й самонауки, з 46 малюнками й [illegible] мапами, друк. з доручення Міністерства Народньої Освіти У.Н.Р.
4. *Українські народні казки* (31 збірника Рудченка), вид. II, з 42 малюнками [illegible]ського.

Одбитками з цього збірника:

1. *Рись-Мати*, *Брат і сестра в лісі*, з 8-ма мал.
2. *Літючий корабель*, з 5-ма мал.
3. *Царівна-жаба*, з 5-ма мал.
4. *Гордий Царь*, *Про царенка Івана*, *та Чортову бочку*, з 5-ма мал.
5. *Попович Ясан*, *Правда та неправда*, з 6-ма мал.
6. *Убогий та багатий*, *І Дівка-чорнявка*, *Безщасний Данило з розумною [illegible]*, з 10-ма мал.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 08 21 05 019 3